

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΥ-ΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Η ΚΛΙΟΣΣΑ

ΥΠΟ ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Τὰ Χριστούγεννα, ἐκ τῆς τῆς χρονιάς, περῖσανε πολὺ καλὰ, ἀπάνω σ'τὴν Κλεισοῦρα. Τὰ παιδιὰ, τὰ Κλεισοῦριωτάκια, ἤρθανε μ' ἕνα μεγάλο ἔξασπνο φανάρι ποὺ φάνταζε μέσα στὴν οὐράλη καὶ στὴς νύχτας τὸ σκοτάδι σὰν ἀστὲς παραπλανημένα καὶ περμένο ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ καὶ περιπλανᾶται καὶ μᾶς εἶπανε τὰ Κάλαντα σὲ μᾶ γλῶσσα, ποὺ ἐμοῦσε μὲ... βαλκανικὴ σαλιάτα, ὅπως τὰ λένε στὴν Νέβεσσα, δηλαδή, σὲ τὴν σημερινὴ Νιμεσίον:

Κόλλιντα - Μέλλιντα
Σάραθα γκουντίνα,
Ἐρχεται πέρχεται
Ντάς θαντίνα - λάγγα...

Δὲν κατόρθωσα νὰ μάθω, τὸ βαλκανικὸ αὐτὸ τραγοῦδι ὡς τὸ τέλος. Ὁ πρῶτος στίχος τοῦ δὲν ἀνίρκει σὲ καμμιά γλῶσσα. Ὁ δεύτερος εἶνε φράσις βουλγαρικὴ, ποὺ θέλει νὰ πῆ: «Χρόνια πολλά». Ὁ τρίτος κἀλλί φιλοσοφικὸ σὲ ἑλληνικὴ γλῶσσα «Ἐρχεται - ἀπέρχεται», δηλαδή, ἡ ἐορτή. Κατὰ συνέπειαν, ἄς τὴν ἐορτάσῃ καὶ ἄς τὴ χαρῆ κάθε χρῆστανός.

Ὁ τέτατος, τέλος, στίχος εἶνε διλόχος καὶ θέλει νὰ πῆ: «Γράψατε ρηγόρους» στὴ φράση δηλαδή, ἅπαν γεννήθηκε ὁ Χριστός.

Τὶ γίνεται παρῶτα, καὶ σὲ ποιὲς ἄλλες γλῶσσες ἔξακολουθεῖ τὸ ποίημα, δὲν γνωρίζω. Ὅπως καὶ ἂν εἶνε θίως, στὴν Κλεισοῦρα περάσαμε ἐκεῖνη τὴ χρονιά ἁμοῖα Χριστούγεννα.

Οἱ μικροὶ μᾶς ἔλεγαν τὰ Κάλαντα καὶ οἱ μεγάλοι φιλοτιμήθηκαν νὰ μὴ μᾶς ἀφήσουν νησιτικούς, μέσα στὴν ἴγρυσια, τὴν οὐράλη καὶ τὸ χιόνι.

Ἀλλὰ ἐδῶ, σὲ τοῦτο τὸ διαβολοῦχο, τὸ τουρκολογικὸ, ποὺ βρεθήκαμε μετὰ τὰ Χριστούγεννα πῶς θὰ περάσαμε πρωτοχρονιά!

Οἱ λόχοι ποὺ περάσαν πρὸ μιστοῦ ἀπ' μᾶς καὶ ἰσως καὶ ὁ τουρκικὸς στρατὸς ποὺ ἦταν ἐδῶ καὶ ἔρχην, δὲν ἄφησαν τροφίμο γιὰ τροφίμο. Περὶ ἐπιμελητείας δὲ οὔτε κούβεντα...

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἐπιλοχίας μᾶς εἶχε στείλει πρὸ δύο ἡμερῶν, τοὺς πρὸ ἀνεγνωρισμένους κατοικοκλήρτες, ἀπάσης τῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, ποὺ ὑπηρετοῦσαν τώρα ὡς ἔξωδοι στρατιῶται στὸν λόχο μᾶς, νὰ βροῦν, στὰ περὶχωρα ἐκάντα στρατιῶτῶν, πληρώνοντας πάντοτε—ὁ Θεὸς καὶ ἡ ψυχὴ τους—γιὰ νὰ κἀνη καὶ ἡ λησιμονιμένη στὸ τουρκολογικὸ αὐτὸ χωριὸ δημοσίᾳ μᾶς Πρωτοχρονιά.

Οἱ ὄλλοι Αἰτωλοακαρνανιοὶ ποὺ ἀπόμειναν στὸ χωριὸ—οἱ ἄλλοι εἶχαν φύγει πρὸς τὴν Κορινθία—δὲν εἶχαν ὡς ἄλλο δὴσων παρὰ μόνον ἀκραβόλαρα, τιμιὰ ἀπὸ κἀπὶ καθοποῦλες βρωμιερὲς ποὺ μᾶριζαν σὰν τὰ παροῦχια τους.

Γι' αὐτὸ δεχθήκαμε, σὰν δῶρο τοῦ Θεοῦ πολῦτιμο, δυσσεφερο καὶ ἀκριβὸ, μὰ στέφρα προβατίνα, ποὺ μᾶς ἔφεραν οἱ ἔξ Αἰτωλοακαρνανίας ἀποσταλόντες... ἔξεσηντᾶ καὶ τὴν κρύψαμε σὰν θησαυρὸ πολῦτιμο, στὸ κατώγι ἐνὸς διπλανοῦ σπιτιοῦ, στὸ ὅποιο ζῶσε μᾶς γράμψα χανούμια, φάντασμα θὰ νόμισε κανεὶς καὶ ὀπτασία, γιὰτὶ ὄλοι τὴν αἰσθανόμαστε ἐκεῖ, ἀλλὰ κανένας δὲν τὴν εἶχε δεῖ.

Τὴν ἔφεραν λοιπὸν καὶ τὴν κλεισανε μέσα στὸ κατώγι οἱ στρατιῶτες μὲ προσοχὴ καὶ ἐπισημότητα, κρατώντας τὴν στὴν ἀγκυλιά τους μὲ τὴσ προσοχὴ, μὲ δση δὲν θὰ ἠγυάλαν οἱ εἰνδοῖοι μὲ πεντάμορφη κοπέλλα τῆς Ἀνατολῆς, στὰ χαρῆματα τοῦ Σουλτάνου.

Ὅταν ἔξημερώσε λοιπὸν ἡ παραμονὴ τῆς Πρωτο-

χρονιάς, ὁ ἐπιλοχίας Καταπόδης διέταξε ἕναν παλῆο τοσπάνο καὶ κατοικοκλήρη τρομερὸ ποὺ ὑπηρετοῦσε ὡς ὑποδεκανεῖας στὸ σῆνταγμα τὸν Κίτσο τὸν Φυσέη ἀπὸ τὴν Γαυρολίμνη τῆς Ναυακτίας:

— Αἶντε, ὄρε Κίτσο καὶ σφάξε ἐκεῖνη τὴν εγκόσσιας ποὺ εἶνε στὸ ὑπόγειο καὶ ἐτοιμάσε τὴν, ὅπως πρέπει καὶ ἀξίζει, γιὰ τὴν ἡμέρα τὴν αἰματιανή!

Τὸ πρόγραμμα ἦταν: νὰ γῆνι τὸ κεφάλι σοῦτα γιὰ τὸν ἐπιλοχία, καὶ ἡ ὑπόλοιπη ψυχή. Γιὰ τὴν δημοσίᾳ ποὺ εἶχε ὑποδεκατισθῆ, ὄχι μόνον ἔφθανε ἡ «στέφρα» προβατίνας, ἀλλὰ καὶ ὑπερακοῦσε.

— Ζήτα, ὄρε, καὶ κανένα κανάβ' ἀπὸ κανένα παληότοικο ἐδῶ, γιὰ νὰ βάλουμε καὶ νὰ βρούμε τὴ σοῦτα.

Οἱ ἄλλοι στρατιῶτες, γλιτώντας τὰ δάχτυλά τους, ἔτρεξαν, ἄλλος νὰ κοιβαλήσῃ ξύλα, ἄλλος νὰ φέρῃ νερὸ, ἄλλος νὰ ζητήσῃ, ὄπου βοή, ἀλλά, ποὺ ἐσπᾶντε στὸν πόλεμο παντοῦ, καὶ πὸ πολὺ σ' αὐτὸ τὸ παληότοικο καὶ ἄλλος κανένα ἀγὼ γιὰ τ' ἀνυόλεμο. Ψοῖα μόνον δὲν ἔπληξε. Ἀλλὰ ἡ γοῖα ἡ προβατίνα, ἀφθονη καθὼς ἦταν, θὰ σέλαζε πολλὲς ἑλληφρες.

Ὁ ἐπιλοχίας, ἀκουμπισμένος ἐπίτα στὸ ἴξω, ἀναλογιζόμενος τὸ αἰματιανὸ συμπόσιο, διὰν ὁ Κίτσος ὁ Φυσέης, ἔφρασε ταραγμένως, βαστώντας στὰ χέρια, τὸ μαχαίρι του.

- Ἀδίνατο, κῆρ ἐπιλοχία! φώναξε.
- Τί, μορὲ;
- Νὰ κάνω τέτοια ἁμαρτία.
- Ποιά ἁμαρτία, ὄρε;
- Στείλε κανέναν ἄλλον νὰ τὴν σφάξῃ... Ἐγὼ δὲν βῆσο χέρι ἀπάνω της!...
- Τί ἔπαθες, μορὲ; Δὲν γνέρεσαι, μορὲ;...
- Στρατιῶτης εἶσαι σὲ ἡ δεσποινίδα;
- Στρατιῶτῆς! !
- Ἐσὺ, μορὲ κατοικοκλήρη, ποὺ ἔξακοκάλισες κανάδια, ὡς τὰ τῶρα, προβάτα, δὲν βαστάς νὰ σφάξῃς, καθὼς λές, ἐκεῖ, μὰ παληο-γιάσσια!...
- Ὅχι, κῆρ ἐπιλοχία! Εἶνε κῆρμα ἀπὸ τὸν Θεὸ!...
- Ἅμαρτία μεγαλύτερη δὲν γίνεται... Κ' ἐμοῦσε σὲ πόλεμο... Συγχώρεσέ με, κῆρ ἐπιλοχία, ἀλλὰ δὲν κολάζομαι!...
- Τί νὰ κολαστῆς, μορὲ... Τί θὰ κάνης, γιὰ νὰ κολαστῆς;
- Νὰ αὐτὸ, ποὺ μοῦ λές, νὰ κάνω.
- Καὶ τί εἶν' αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω, γιὰ νὰ κολαστῆς;
- Ἄδικο, κῆρ ἐπιλοχία, κῆρμα...
- Τὸ κῆρμα στὸ λαμὸ μου, ἀφοῦ σὲ διατάξω ἐγὼ.
- Τότε πήγαμε καὶ σφάξε τὴν ἐσὺ, κῆρ ἐπιλοχία.
- Ἐγὼ χέρι ἀπάνω της δὲν βάζω... Δὲν κολάζομαι... Πόλεμος γίνεται δὸς πέρα!... Δὲν ἄνω ἄδικο αἴμα γῶ...

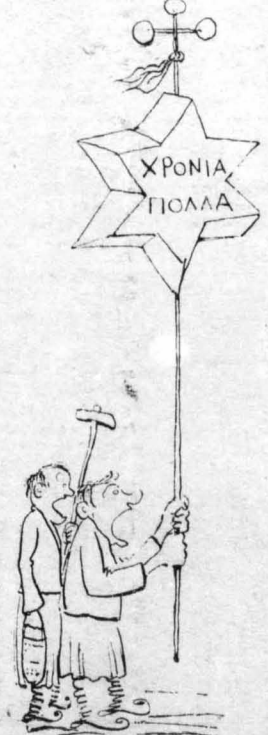
— Καλὰ, εἶπεν ὁ ἐπιλοχίας, ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, καὶ εἶσα τόσο λεπτὸς ἄνθρωπος ἐσὺ, κῆρμα αἰγιο καὶ μεθαῖοιο, ἀφοῦ τὸ φέλεις, νησιτικός!... Δυὸ ἡμέρες περιουσιμὸ!... Γκρομιστοασαῖσιον ἀπ' ἐδῶ!...

Καὶ ἔπειτα γύρισε καὶ φώναξε ἀπὸ τὸ παράδρομο:

- Γιδογιάννης!... Γιδογιάννης!... Ποῦ εἶσαι, ὄρε Γιδογιάννη;
- Παρῶν!...

Κι' ἕνας στρατιῶτης στὴν ἐμφάνισι καὶ λύκος στὴν πραγματικότητα, παρουσιάζτηκε.

— Πᾶρε, ὄρε, ἐκεῖνο τὸ μαχαίρι, ποὺ πέταξες ἐκεῖ, αὐτὸς ὁ χαμένος ὁ Φυσέης, ποὺ θὰ τὸ φέρωσῃ αἰγιο φρονιάντα, καὶ θὰ τὸν κῆρ αἰγιο τὸ λόχου τὸ «προγέλωλος», καὶ πήγαμε καὶ σφάξε τὴ γιάσσια, ποὺ ἔχουμε κῆρ κάτω, στὸ κατώγι τοῦ ἀπέναντι σπιτιοῦ.

Τὰ παιδιὰ ἤρθανε καὶ μᾶς εἶπαν τὰ Κάλαντα...

Ο στρατιώτης γεμάτος χαρά, για την αποστολή και την προτίμηση, τράβηξε να βγει, όταν ο έπιλοχίας του φώναξε και πάλι:

— Κύτταξε δω πέρα, Γιδογιάννη... Ξ, Γιδογιάννη...
— Οδρίστε !...
— Κύττα μήν κλέψης; τὰ ἐντόσθια ἢ κἀναν μεξὲ καὶ ἔπατα μου πῆς... πῶς τ' ἄρπαξάν οἱ σκόλλοι.
— Ἄκα, κῆρ ἐπιλοχία...
— Ὅλα θὰ μοῦ τὰ φέρης; στὴν ἐντέλεια.
— Καλὰ, κῆρ ἐπιλοχία. Μονάχα θὰ μοῦ δώσης τὸν πατσά, γιὰ νὰ τὸν ψῆσω καταγῆς στὴ χόβαλη, πάνω στὴν κεραιίδα. Θὰ ἴδῃς μεξὲ, κῆρ ἐπιλοχία μου, πὸς δὲν τὸν φάγατε ποτέ, κεῖ κάτω, στὸ χωριό σου, στὴ Λευκάδα.

— Ἄντε, ὁρὲ Γιδογιάννη. χαλάλι σου !...
Καὶ μετὴν ἀνάμνησι τῆς Λευκάδας, τῆς πατρίδος τὸν ἔπεσε καὶ πάλι σὲ σκέψεις καὶ σὲ φρεμβασιοὺς ὁ ἐπιλοχίας Καταπόδης.

— Καλῶς εἶνε αὐτὸς ὁ μαυρὸς ὁ Γιδογιάννης, μοιρομύθισε, ἀλλὰ κλέφτης καὶ μοναχοφαγὰς !... Γιὰ τοῦτο προτίμηση εἰκνέον τὸν παῖνο-Φισένη... Ἄλλὰ ἔλα, πάλι, πὸς ὁ Γιδογιάννης εἶνε τεχνίτης, γιὰ νὰ βροῖκῃ τὰ κρημμένα σφαχτὰ καὶ τεχνίτης γὰ νὰ τὴν ἐτοιμάξῃ καὶ γιὰ νὰ τὴν ψῆσῃ, μάλιστα... Πρέπει βίως νὰ στένῃ κρημνιστὰς.

Ο ἐπιλοχίας Καταπόδης.

νένος στὸ κεφάλι του καὶ νὰ τὸν φωνάξῃ... Μπορεῖ νὰ φάῃ ἕνα ὀλόκληρο ἄρνι, ἄτ' τὸ σουβλὶ καὶ πάλι νά'νε πεινασμένοι...

— Αὐτὸς ἦταν κι' ὁ λόγος, ποὺ μοιλοῦντι στὴς μάχες, στὴς περιπολίες καὶ στὸς διπλοσκαποὺς ἔστειλαν πάντα πρῶτο καὶ καλύτερο τὸ Γιδογιάννη.

— Ὅτισο, ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ συστάσι, γιὰ ἐπιτάξεις καὶ ἐφοδιομοίαι καὶ ἄλλα τέτοια ἔτακτα, τὸν κρατοῦσαν ἐν ἀπομονώσει.

Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ τελειώσῃ τὴν σκέψης του ὁ ἐπιλοχίας καὶ γὰρ ὁ Γιδογιάννης ἔναξαρονιάστῃρε, ταραγιένος, κρατώντας τὸ μαχαίρι του, ἄσπλο, λευκό.

— Κῆρ ἐπιλοχία, φώναξε, σὰν ὁ ἄρσιος, σράξῃς με, ἀλλὰ δὲν παίρνω ἰγὸ τέτοια ψυχῆ, ἄκα, στὸ λαμό μου...
— Τί εἶν' αὐτὰ πού λές, Γιδογιάννη; Τὴν ἔφαξες τὴ γιάσσο ;
— Ὅχι, κῆρ ἐπιλοχία, δὲν τὴ σράξω !... Ἐγὼ δὲν γίνομαι φωνιὰς !

— Βοέ, τὸν λεπτό μου κάνεις, τραχανολόγε, τοῦ διαβό' κι' ἐσὺ !...
— Δὲν τὴ σράξω, ἄκα, κῆρ ἐπιλοχία. Ἄντε σράξ' τὴν ἐσὺ !...
— Τί εἶπες, ὁρὲ χαμένε ;
— Δὲν τὴ σράξω... Δὲν παίρνω στὸν λαμό μ' ἰγὸ μιά τέτοια ψυχῆ, χρονιὰρα μέρα...
— Δὲν τὴ σράξῃς, γιατί εἶνε γιάσσο, τοῦ διαβό' παῖνο-γολοσοῦρη; Τί ἦθελαν τὰ μούτρα σου; Κανένα τοῦ γάλακτος ἄρνάκι, ἔ; ἀπὸ ποῦ, μοῦ καλομάσανε τὰ δόντια σου; Μήπως βοέ, παλινγοραβδαρίτη, ἀπὸ τότε, πὸς ἦρθεσ τὸ στοτάο ;
— Γιὰ τὸ Θεό, ἔλα, κῆρ ἐπιλοχία, ἔξακολουθοῦσε ὁ στρατιώτης, ταραγιένος, δὲν τὸ κάνω !
— Σὲ διατάξω νὰ πᾶς, καὶ νὰ τὴν σράξῃς γρήγορα. Ἄντε, καὶ πάρε, γιὰ τὸν κόπο σου, καὶ τὴ σκοταριά της...
— Ὅλον τὸν κόπο, νὰ μοῦ δώσης, δὲν τὴν σράξω ! Δὲν λερόνομαι ἰγὸ...
— Δὲν λερόνετα ὁ κατακοκλέφτης, πὸς ἔχει φάει τὸ καταπέτασμα τοῦ οὐρανοῦ...
— Ὅχι, ἔλα. Ὅχι !...
— Βοέ ἔξορις, ὅτι αὐτὸ πὸς κάνεις, λέγεται παραβάσις διαταγῆς ἀνωτέρου καὶ ἀντιπαιθὸς ἐν καιρῷ πολέμου ;
— Ὅπως θέλεις πὲς το ! Δὲν τὴ σράξω ἰγὸ... Στείλε κανέναν ἄλλον !

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

φάν' οἱ ἄνδρες καὶ νὰ εὐχαριστηθοῦν, νὰ μαγαρίσουν καὶ νὰ χορτάσουν ;
— Τί κρέας ἔχει !... Μορὲ, αὐτὴ εἶνε τετραπέπη. Τρεῖς ἡμέρες θὰ τρώει ἄτ' ἀτῆ, πὸς ἔχομας πέντε ἡμέρες τώρα νὰ ἴδωμε σοστίο στὰ μάτια μας.
— Πῶ-πῶ κῆρ ἐπιλοχία! Τί εἶν' αὐτὰ πὸς λές ;... Δὲν βράζομας καλύτερα νὰ φάμε τὴς ἀρόβιλλες μας... Πῶ ἔχομαρες; θὰ εἶνε...
— Τί εἶν' αὐτὰ πὸς λές, κι' ἐσὺ, βοέ, παλαβέ !... εἶπεν ὁ ἐπιλοχίας.
Καὶ συγχρόνως ὑποψίαστῃρε μήποσ ὁ Γιδογιάννης, ἔσοκλήπητις, καθὼς ἦταν, ἀδιόδοτος, ἔκλεψε τὴν προβατίνα καὶ τὴν ἀντικατέστηρε μὲ κανένα φορτίμα, πὸς ἀπὸ κῆρ ἴδω θὰ τὸ εἶχε συμφροσίαι.
— Ὅποτε, ἔτσι, ἔ; τὸ εἶπε. Δὲν εἶνε παχιά ;
— Γρηὶ καρκινιασμένη !
— Τὴν εἶδες μὲ τὰ μάτια σου ;
— Ὅπως σὲ βλέπω καὶ μὲ βλέπει ;
— Γιὰ ἔλα τώρα, νὰ πάμε καὶ μαζὺ γιὰ νὰ τὴν ἴδω κι' ἐγὼ.
Ὁ Γιδογιάννης, μαρσάει, ὁ ἐπιλοχίας ἀπὸ πάσο καὶ οἱ στρατιῶται ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀτ' ἐκεῖ, πὸς κυττάζαν τὸν ἐπιλοχία μὲ μιά κῆρ, σὰν νὰ βλέπανε κανέναν πὸς ἔφαρκα τρελλιάθῃρε καὶ τράβηξαν κατὰ τὸ πατόρι.
Ἀνοίξανε τὴν πόρτα καὶ ἐκεῖ πὸς ἦτανε μιά γρηὶ πετοὶ καὶ κόκκαλο... Ἡ προβατίνα, εἶδαν μαζομένη, νὰ τρέμῃ, μὰ γρηὶ Τουρκισσα, ὡς ὀδόντα χρονῶν καὶ παρασάταν, μαύρη, ἀνάστατη, ἔφη, σὰν ἀποδαλιὰ, ντυμένη κῆρ ρούχα κορυφαρία, ἐπιτόλητι, ἀκάχαρη, ἡμίγυμη καὶ ἀναμαλλιασμένη.
— Ἡ προβατίνα ; Πὸς εἶν' ἡ προβατίνα ;
Ἡ προβατίνα εἶχε γίνε ἀφαντῃ.
Κι' ἔδωκε νὰ κλειθῇ τὸν κατοῦστο νὰ εἶχεν ὁ ἐπιλοχίας καὶ οὔτε παρὰφορὰ δὲν ἴσχυε γιὰ νὰ ἐξηγηθῇ ἢ μυστηριώδης αὐτὴ ἔξαφάνισις.
Ὁ ἐπιλοχίας, δὲν ἐπίστευε στὰ μάτια του.
Τάτριβ', τὰ ξανάτριβε, τὰ γούρλωνε, νόμ'εν ὅτι βλέπει ὄνειρο, μὰ ἢ πραγματικότης ἦτανε αὐτῇ, ἔφη καὶ ἀνεξάντητη μαρσάει του. Ἡ στέργα ἢ προβατίνα δὲν ἴσχυε καὶ ἐκεῖ στὴ θέσι τῆς βροσάτανε μὰ Τουρκισσα, μὰ γρηὶ, πετοὶ καὶ κόκκαλο, τρεμιάμενη, ἔφαρκαμένη, βροσάμενη, γυμνῃ.
— Πίσω μου ὁ ἔχω, σατανά !
Βρυχηθῆκεν ὁ ἐπιλοχίας καὶ ἔπειτα γυρίζοντας κατὰ τὸ φάντασμα ἐκείνο, τὸ κατασκόπησ', τὸ ρῆτισε :
— Μορὲ, σατανά, ἴσαι σὺ, ἢ καλλικάντζαρος ;
— Ἀλλὰ οὔτε καλλικάντζαρος ἦταν, οὔτε σατανά ;
Ἔνας λόγος, εὐδῶνος τῆς Τρίτης Μεραιχῆς εἶχε περάσει ἀπὸ ἐκεῖ τὴ νύκτα. Ἐστάθῃρε γιὰ λίγες ὥρες νὰ ἔξομαροσθῇ κομματί στὸ χωριὸ καὶ τὸ πρὸι, χαρμάτα, νὰ ἔξομαρῃ πάλι. Κατέλασε, σὲ δυο σάρα, δυορε κα' ἐσιανά. Τρεῖς-τέσσαρες ἀπὸ αὐτοῦ, πήγανε καὶ στὴς γρηὶς τῆς Τουρκισσας τὸ στοῖ.
Ἐκείνη, ἄμα τοῦς ἴδω, ἀτ' τὸ φόβο της, κατέβηκε ἀτ' τὴ καταπέπη, κατὰ τὸ κατόρι, ὅπου ἦταν ἢ προβατίνα τῆς Προτοχορονιάς.
Οἱ εὐδῶνοι, πὸς ὑποψίαστῃταν κῆρ, τὴν ἀκολοῦθῃσαν. Ἐβῆαν τὴν προβατίνα ἐκεῖ καὶ τὴν ἀρπάξαν. Ἀνέβηκαν ἔπειτα καὶ κλείσαν τὴν καταπέπη, κι' ἄφῃσαν κλεισμένη μέσα τὴν Τουρκιάλα.
Πρὸι-πρὸι, ἀκόμα, πρὶν νὰ φέξῃ, φύγανε...
Ἔτσι ἡ προβατίνα ἔμεινε... ἐκατόν χρονῶν γρηὶ !
Κι' ὁ Φυσένης κι' ὁ Γιδογιάννης πὸς εἶχαν πάει νὰ τὴν σράξουν, νόμισαν πὸς ὁ ἐπιλοχίας, τοῦς ἔκλυσε τὴ γρηὶ Τουρκιάλα μὲ τὴν λέξι ἐφασόσσο.
Καὶ ἔτσι ἡ δημορία ἐκείνη τὴν Προτοχορονιά, δὲν ἔβαλεν οὔτε ἀντίδρομο στὸ στομά της...
— Ἄς εἶνε, εἶπαν οἱ στρατιῶτες, καὶ τοῦ χρόνου !...
ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

Βρυσηθάνε μιά Τουρκισσα.

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

— Καὶ τί θὰ φάῃ, βοέ, ἢ δημοσίαι αἰδοῦ ;
— Ἄς φάει ὅ, τι θέλει... Καλύτερα νὰ μείνῃ νησιώτικῃ, παρὰ νὰ μαγαριστῇ !... Κι' ἔπειτα, κῆρ ἐπιλοχία, ἀν φοβάσαι τὸ Θεό, τί κρέας ἐγ' αὐτὴ ἢ ἐγκαθίστασεν γιὰ νὰ

Πρὸι-πρὸι, πρὶν νὰ φέξῃ, οἱ εὐδῶνοι φύγανε.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΠΩΣ ΑΣΠΡΙΞΑΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Κατὰ μιά περίεργη ἀνακοίνωσι τοῦ διασημοῦ Ἀμερικανοῦ ἀνθρωπολόγου Οὐίλιαμ Μπέι, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, στὴν ἀρχὴ ἦσαν μαύροι !... καὶ σιγά-σιγά μὲ τὴν πάροδο τῶν αἰώνων... ἀσπρίσαν.
Ὁ ἀνθρωπολόγος αὐτὸς προσθέτει ἀκόμα ὅτι ἔτσι θ' ἀσπρίσουν μὲ τὸν καιρὸ καὶ ὅλες ἡ μαῖρες φιλῆς πὸς ὑπάσχουν σήμερον στὸν κόσμῳ!

Κατικοκλέφτης ἔξαουστῃ.